

Dansk
Ornitologisk
Forening

BirdLife
DANMARK

Årsberetning

2023

Foto: Mikkel Østergaard Harder

Egon Østergaard,

Formand for Dansk
Ornitologisk Forening /
BirdLife Danmark

BØRN OG UNGE I KIKKERTEN

Som fuglekigger er det især fugle, man har i kikkerten, men hovedbestyrelsen har de seneste år haft et stigende fokus på at få flere børn og unge til at interessere sig for fugle og møde andre med samme interesse. Det er afgørende vigtigt, at vi får flere unge medlemmer i DOF BirdLife, så også kommende generationer kan føre foreningen og fugleinteressen videre.

Det er derfor rigtig glædeligt, at andelen af børn og unge under 30 nu udgør 6 % af foreningens medlemsskare. I 2020 var det kun 1 %. Ved udgangen af 2023 var der 634 børn i alderen 6-12 år, der var medlem, og i alders-

gruppen 13-30 år (DOF UNG) var der 376 medlemmer. Det lover godt for fremtiden, hvis vi kan fastholde den spirende interesse især hos de mindste. Takket være projektet Fugle for Alle, støttet af Nordea-fonden, har vi fået kontakt til mange børn og forældre, og Ørneklubben for børn i alderen 6-12 år har været en stor succes. I tilknytning hertil har vi fået et stort netværk af voksne fugleambassadører, der med mange aktiviteter igangsætter og understøtter den spirende fugleinteresse hos børnene.

DOF UNG-medlemmerne er mere selvkørende, og i løbet af året har der været et væld af

spændende ture og lejre, der styrker og udvikler fællesskabet om fugleinteressen. Gruppens Facebook-side vidner om stor begejstring og masser af initiativer. I 2023 var der både en forårslejr i Skagen og en udlandstur til trækstedet Burgas i Bulgarien.

Ved udgangen af 2023 var vi i DOF lidt færre medlemmer end året før, hvilket vi håber at kunne rette op på i 2024. Årsresultatet var et underskud på 0,2 mio. kr. med en omsætning på 48 mio. kr. Naturbutikken bidrog med et underskud på 1,1 mio. kr. på grund af store ekstraomkostninger i forbindelse med implementering af nyt it-system og ny webshop og en faldende omsætning. Øget inflation, stigende priser og deraf vigende købelyst har gjort det vanskeligt i år.

DOF kører, takket være fondsbevillinger, en række projekter til gavn for fugle og natur både i Danmark og i udlandet. I Uganda, Kenya og Nepal har vi i 2022-2025 en indsats via midler (18,9 mio. kr.) fra Civilsamfund i Udvikling (CISU) i projektet People Partner with Nature, fase III, og i 2023 fik vi takket være en meget professionel projektstyring gennem mange år endnu en opgave (2,9 mio. kr.) med et såkaldt Klimatilpasningsprojekt.

Vores Punkttællingsprojekt 2.0, der overvåger især Danmarks almindelige fuglebestande, er

Foto: Karina Demuth

nu takket være en bevilling fra Aage V. Jensen Naturfond fuldt implementeret med spontantællinger, tidligere forståtællinger og nattællinger.

I år fik vi flere nye projekter. I Projekt Fællesskab gennem fugle vil vi i 2023-2025 sammen med Danmarks Jægerforbund og Danske Herregårdssjægere have et samarbejde om at sætte fokus på bekæmpelsen af rovfugle og kragefugle. Det er en forlængelse og en udvidelse af et tidligere fælles projekt om rovfugle, og projektet er støttet af 15. Juni Fonden med 2 mio. kr.

Sammen med Randers Naturcenter og it-udvikler Signify vil vi i projektet Børn kender fugle i 2023-2026 efter en bevilling på 4,2 mio. kr. fra Aage V. Jensen Naturfond opkvalificere børns naturdannelse. Vi ønsker at udvikle et digitalt læringsmiljø, som kan gøre det attraktivt for 6-9-årige børn at komme ud i naturen. Derigennem får så mange børn som muligt gode naturoplevelser, og det er et mål, at omkring 10 % af de 6-9-årige, ca. 25.000 børn og et tilsvarende antal voksne, stifter bekendtskab med projektet.

I 2021 blev der i Nordatlanten udpeget et 600.000 km² stort Marine Protected Area. I et nyt havprojekt, OSPAR NACES, vil vi i 2023-2025 samarbejde med andre partnere af BirdLife In-

ternational om at forvalte dette meget store og vigtige havområde for havfugle endnu bedre.

DOF's Klima- og biodiversitetsfond bevilgede i 2023 100.000 US \$ til Jocotoco Foundation i Ecuador med henblik på at genskabe ødelagt regnskov. Midlerne er indsamlet ved indbetalinger fra virksomheder, institutioner, DOF-medlemmer og andre, der har ønsket at kompensere for deres CO₂-udslip. Donationen giver både et meget effektivt optag af CO₂ og langt bedre vilkår for en lang række truede og sjældne fuglearter i et fuglemæssigt hot spot. Fremover vil biodiversitet blive prioriteret og italesat endnu mere i fondens arbejde.

Sidst på året underskrev vi en ny 4-årig samarbejdsaftale med Miljøministeriet 2024-2027, hvor DOF bl.a. fortsætter overvågningen af en lang række fuglearter gennem vores punkttællinger. Også vores truede og sjældne ynglefugle vil vi løbende opdatere ministeriet på. Desuden fortsættes det vigtige lokale samarbejde mellem DOF's lokalafdelinger og Naturstyrelsens lokale enheder. Årligt modtager vi 1,2 mio. kr. for at løse opgaverne.

På det naturpolitiske område indstillede et flertal i Vildtforvaltningsrådet et stop for udsætning af gråænder til jagt, men ministeren har desværre

endnu ikke reageret på indstillingen. Også gennemførelse af de besluttede 15 nationalparker trækker ud, men DOF er klar til at pege på repræsentanter i de kommende bestyrelser, så de kan tale fuglenes sag der.

Placeringen af meget store testmøller på op til 450 meters højde vakte stor opstandelse, da planen var at etablere dem i Vadehavet, og vel at mærke i Natura 2000-områder. Det vendte vi os kraftigt imod og opfordrede til at placere dem uden for beskyttet natur. Tilsvarende med de første 32 VE-parker, som regeringen udpegede. Det lykkedes heldigvis at imødegå de allerværste frontalangreb på vores fornemteste natur, inkl. fuglebeskyttelsesområderne. Lige efter årsskiftet 2024 valgte regeringen desværre uden nogen form for høringsproces at undersøge muligheden for nye, store testmøller i Østerild Plantage i Thy i stedet for på landbrugsjord.

Afgræsning af vores strandenge er afgørende for en lang række fugle, men først på året blev der med kort varsel indført et forbud mod afgræsning af en lang række kystnære områder især i Vestjylland, da der var frygt for PFAS-forurening. DOF deltog konstruktivt i et arbejde for at finde en løsning, og heldigvis lykkedes det at få hævet forbuddet midt på sommeren, så de fleste af områderne igen kan

afgræsses til gavn for engfuglene, men dog uden at kødet fra kørerne kan bruges til konsum.

Der var i 2023 grund til at glæde sig over, at EU bevægede sig i den rigtige retning med en plan for naturgenopretning og dermed sætter overordnede mål for indsatsen. Planen blev endeligt vedtaget i februar 2024, men dog lidt senere skrottet, og fremtiden er derfor uvis for planen. Det er første gang i årtier, at EU vedtager naturlovgivning, efter at fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet blev stemt igennem i henholdsvis 1979 og 1992. Men EU's krav til genopretning af landbrugsøkosystemerne er desværre alt for slappe. Overalt i landbrugslandet går fugle og insekter tilbage med foruroligende fart. Alligevel mangler der helt grundlæggende krav til landbruget, der kan

rette op på agerlandet, hvor der stort set ikke er natur tilbage.

DOF har i årevis presset på for at få stoppet skovning i fuglenes yngletid, i første omgang i de statslige skove, men Naturstyrelsen har ikke villet stoppe skovningsmaskinerne. I stedet har man nu udviklet et digitalt værktøj, hvor man kan se de kommende skovninger, så DOF's lokalafdelinger har mulighed for at tjekke de udvalgte områder for fx rovfuglereder og få disse beskyttet på de digitale Pas På-kort. Det er trods alt et godt værktøj i de skove, hvor skovdriften opretholdes.

DOF's landbrugsgruppe har været meget aktiv med at påvirke beslutningstagerne, så de i EU kunne støtte en reduktion af pesticidforbruget, men desværre forgæves. I Danmark har

regeringen besluttet at udlægge 4 % af landbrugsarealet som udyrket areal, hvilket med afsæt i EU's ønsker skal øge den økologisk infrastruktur i det intensivt dyrkede landbrug. Desværre har man tilladt, at disse arealer kan udlægges som såkaldt 'fjern-brak' langt fra ens ejendom, hvilket ikke forbedrer fuglenes levevilkår på den enkelte ejendom. Det var ellers det klare krav fra EU. Landbrugsgruppen vil forfølge dette over for EU i 2024 og fortsætte med at promovere DOF's flotte Brakfolder, der giver gode praktiske råd om udlægning af brak.

Efter hårdt pres fra lokale DOF'ere i Nordsjælland lykkedes det at få Naturstyrelsen til at indføre et forbud mod færdsel i yngletiden tæt på en fiskeørnerede i et fuglebeskyttelsesområde, hvor ørnen er udpegnings-

grundlag. Desværre lykkedes dette ikke på tilsvarende vis med en havørnerede.

Det er glædeligt, at Biodiversitetrådet i sin 2. årsrapport fra råder jagt i de kommende 10 % strengt beskyttede områder både på land og på havet.

Der har været gang i en lang række aktiviteter, men særlig succesfuldt var et fuglefagligt symposium afholdt af Videnskabeligt Udvalg, hvor nye spændende resultater blev formidlet. Også årsmødet for punkttællingsprojektet trak fuldt hus, og det var dejligt at se nye folk støtte op om dette projekt.

DOF's meget brugte Fuglebog-app er blevet opdateret, hvilket rigtig mange, ikke mindst nybegyndere, er glade for. Appen giver rigtig gode muligheder for at styrke fugleinteressen yderligere.

I 2023 afsluttede vi et mangeårigt fokus på vores trækfugles levevilkår syd for Sahara i Ghana. Desværre ser det sort ud på grund af landbrug og fremstilling af trækul af fældede træer. Mere positivt er det at læse om Rovfuglegruppens mange imponerende resultater fra 50 års virke. Resultaterne er offentliggjort i et meget flot særnummer af vores videnskabelige tidsskrift.

Igen i år deltog vi i Naturmødet i Hirtshals, og her bidrog vi med gode debatter på scenerne og small talk i vores telt, hvor også to lokalafdelinger gjorde et stort arbejde for at promovere DOF og fuglesagen.

Sidst på året udkom med støtte fra Aage V. Jensens fonde bogen Med DOF i et halvt århundrede, skrevet af tidligere formand for DOF, Christian Hjorth. En kæmpe bedrift og en helt

fantastisk fortælling om, hvad DOF har arbejdet med gennem mange år, ikke mindst gennem Christians mangeårige indsats i Vildtforvaltningsrådet. Her er mange naturpolitiske kampe blevet udkæmpet, og store sejre for fuglebeskyttelsen er nået.

Endelig skal nævnes, at vi i 2023 med en kaspisk præstekrave rundede 500 forskellige fuglearter registreret i Danmark, og ved udgangen af året var tallet allerede steget med yderligere én, da en amerikansk kærhøg gennem længere tid kunne ses i Vejlerne i Thy.

... men det allervigtigste er, at flere børn og unge opdager, hvor herligt og spændende det er at kigge på fugle.

A handwritten signature in black ink that reads "Egon Østergaard".

Egon Østergaard,
Formand for DOF BirdLife

MEDLEM I DOF

Tag ud i naturen, lær mere om fugle, få nye bekendtskaber, dyst med venner og familie om at se flest arter, lær noget nyt og rejs rundt i landet eller ud i verden - selv eller sammen med ligesindede. Fugle byder på oplevelser året rundt, og som medlem af DOF er der altid noget at glæde sig over, tage sig til og bidrage med.

Halemejer. Foto: Adam Sahl Soderdahl

DU HJÆLPER FUGLENE

Medlemmerne er hjørnestenen i vores arbejde. Din støtte er med til at gøre vores arbejde for fuglene og naturen muligt. Sammen sørger vi for at give alle muligheden for at opleve et rigt og varieret fugleliv.

RABAT I NATURBUTIKKEN

Som medlem får du op til 20 % rabat på udvalgte varer i Naturbutikken. Du kan se medlemsprisen på de relevante varer på Naturbutikkens hjemmeside. Butikken er ejet af DOF og alt overskud går til foreningens hovedformål: at beskytte fuglene og forbedre deres levevilkår nationalt og internationalt. Handler du i Naturbutikken, støtter du en god sag. Kig forbi eller køb online på naturbutikken.dk.

FUGLEKURSER

Lokalafdelingerne arrangerer løbende foredrag og fuglekurser i fx arts- og stemmegenkendelse, spontantælling, natfugle og foredrag om fx hedeheg, rejseberetninger og årets fugle. Særligt for det frivillige korps af Fugleambassadører afholder DOF fra centralt hold også workshops for Fugleambassadører i naturformidling for børn. Følg med på lokalafdelingernes hjemmesider og **her**.

Musvåge. Foto: Rene Nicklas Wendt

GRATIS FUGLETURE

Året byder på en lang række fugleture over hele landet med særlige temature om fx vadefugle, nattergal, natravn eller rovfugle, udflugter for nye fuglekiggere, hverdagsture specielt for seniorer, og meget mere. En tur med turleder varer typisk to-tre timer, og det er ikke nødvendigt at tilmelde sig på forhånd. Turene bliver ledet af dygtige ornitologer med et stort kendskab til områdets fugle, langt de fleste af udflugterne er gratis og alle medlemmer af DOF er velkomne. Et opdateret program for hele landet bliver bragt i hvert nummer af vores medlemsblad Fugle & Natur, og de kan også ses på DOF's hjemmeside [her](#).

Foto: Kristina Sønderkjær

MAGASINET, FUGLE & NATUR

Som medlem af DOF modtager du magasinet Fugle & Natur fire gange om året. Magasinet indeholder spændende artikler om både de almindelige og de sjældne fugle, inspiration til fugleture og aktiviteter, ny viden om fuglene fra Danmark og verden, medlemsportrætter, aktiviteter i de forskellige specialgrupper og lokalafdelinger, særlige sider for børn, oversigt over ture og arrangementer og meget mere.

DANSK ORNITOLOGISK FORENINGS TIDSSKRIFT (DOFT)

Fire gange om året modtager du det videnskabelige tidsskrift, DOFT, der offentliggør resultaterne af originale fugleundersøgelser – især fra Danmark, Grønland og Færøerne – samt oversigtsartikler.

FUGLEREJSER

Udover de gratis fugleture rundt omkring i landet har DOF Travel et spændende program med busture, småture og længere udenlandsrejser, der byder på store fugleoplevelser til fornuftige medlemspriser. Alle turene bliver ledet af dygtige ornitologer med et stort kendskab til det aktuelle områdes fugleliv. Læs mere på **DOF Travel**.

Foto: Karina Demuth

Foto: Frank Osterberg

SPECIELT TIL HUSSTANDSMEDLEMMER

Med et husstandsmedlemskab får alle på adressen adgang til alle vores medlemsfordele.

ÅRSBOGEN FUGLEÅRET

Fugleåret præsenterer hvert år den store viden om fuglenes forekomst i Danmark i året, der gik. Bogen indeholder også årsrapporter fra DOF's faglige grupper og projekter.

DOF UNG

DOF's ungdomsafdeling arrangerer landsdækkende træf for alle unge i alderen 12-29 år, som har interesse for fugle og natur. Lejrene, der kan foregå både i Danmark og i udlandet, byder på en masse socialt og på mange sjældne og almindelige fugle i felten. Læs mere om medlemskabet på dof.dk/dofung.

AKTIV I DOF

Som aktiv i DOF er der altid noget at tage sig til og bidrage med. Ved at indtaste dine fugleobservationer i DOFbasen, der rummer over 33 millioner observationer af danske fugle, bidrager du til en af grundstenene i DOF's videnskabelige arbejde. Øvede ornitologer, der artsbestemmer fuglene både på udseende og kald, kan stille op som punkt- eller spontantæller. Vi har også brug for turledere og fugleambassadører (naturformidlere for børn), ligesom vi ikke kunne lave vores magasiner og andre publikationer uden brug af de mange enestående fotos taget af vores dygtige

fugle- og naturfotografer. Og på DOF's tre fuglestationer i Blåvand, Gedser og Skagen er der altid brug for nogen, der kan bidrage som træktællere, bage en kage, male de gamle vinduer eller give en praktisk hånd med i havegruppen. Endelig har lokalafdelingerne en bærende rolle i DOF's organisation, og der er altid brug for flere aktive frivillige. Så kan du lave et regnskab, tage et referat, eller har du lyst til at lave noget praktisk eller være med til at udarbejde naturpolitiske hørings svar i de lokale grønne råd, er du måske lige den, man står og mangler.

Foto: Karina Demuth

SPECIELT FOR BØRN

DOF's Ørneklub giver de 6-12-årige en unik mulighed for at opleve fuglene fra landets fedeste fuglespots, lære hinanden at kende undervejs og få en masse fælles oplevelser og viden om fugle og natur. Et medlemskab til Ørneklubben koster 265 kr. pr. år, og forældre og bedsteforældre er naturligvis velkomne på vores ture. Du kan læse mere om klubben på ørneklubben.dk.

TJEK dof.dk

Redaktion:
Karina Demuth

Forsidefoto:
Havterne.
Foto: Svend Nørgaard

Grafisk design:
KLS PurePrint

Dansk Ornitologisk Forening
| **BirdLife Danmark**
Vesterbrogade 138-140
1620 København V.

Tel: 33283800
dof@dof.dk
www.dof.dk

Facebook: @BirdLifeDanmark
Instagram: #danmarksfugle
Twitter: @BirdLife

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Dansk Ornitologisk Forening / BirdLife Danmark (DOF BirdLife) er et grønt fællesskab med ca. 17.500 fugleinteresserede medlemmer, som beskytter vilde fugle og deres levesteder i Danmark og internationalt. DOF BirdLife er den danske del af BirdLife International - verdens største partnerskab for naturbevarelse. Vi er i alt 11 mio. medlemmer fordelt i 117 lande på fem kontinenter.

FAKTA

(Ultimo 2023)

Antal medlemmer i DOF:	17.257
Antal medlemmer i Ørneklubben:	634
Antal medlemmer i DOF UNG:	376
Antal aktiviteter pr. år:	ca. 750